

КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан
_____ доц. А.В. Стасишин
«28» серпня 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ**

_____ (назва навчальної дисципліни)

галузь знань : 07 «Управління та адміністрування»

_____ (шифр і назва галузі знань)

спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

_____ (шифр і назва спеціальності)

освітня програма: «Фінанси, митна та податкова справа»

_____ (найменування спеціалізації)

освітній ступінь: магістр

денна форма навчання

ЛЬВІВ 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» для студентів, які навчаються за галуззю знань 07 «Управління та адміністрування», за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня «магістр», 24 с.

Розробник:

Шушкова Ю.В., доцент кафедри фінансового менеджменту, к.е.н., доцент

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри фінансового менеджменту
Протокол № 1 від “27” серпня 2020 р.

Завідувач кафедри

фінансового менеджменту _____ проф. Ситник Н.С.

Розглянуто та ухвалено Вченою радою факультету управління фінансами та бізнесу

Протокол № 1 від “28” серпня 2020 року

ЗМІНИ
до робочої програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Дата засідання кафедри (перезатвердження робочої програми)	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри
2020-2021	Відповідно до регламенту організації освітнього процесу в дистанційному режимі від 31.08.2020р., починаючи з 01.09.2020 р. лекції з навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» проводяться онлайн із використанням технологій дистанційного навчання – хмарного середовища Office 365	27.08.2020 р. № 1	
2020-2021	Відповідно до розпорядження Про організацію освітнього процесу на факультеті управління фінансами та бізнесу із застосуванням дистанційних технологій у 1-му семестрі 2020-2021 навчального року від 16.09.2020 р. з 21 вересня 2020 р. по 31 жовтня 2020 р. лекційні та семінарські (практичні) заняття з навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» проводяться в дистанційному режимі із застосуванням технологій дистанційного навчання – хмарного середовища Office 365	Розпорядження від 16.09.2020 р. № 141-р	

© Шушкова Ю.В., 2020 рік
© ЛНУ імені Івана Франка, 2020 рік

РОЗДІЛИ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1.	ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
1.1	Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі	4
1.2	Компетентності та результати навчання за дисципліною	5
РОЗДІЛ 2.	ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
РОЗДІЛ 3.	ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
РОЗДІЛ 4.	ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
РОЗДІЛ 5.	СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	11
РОЗДІЛ 6.	ГРАФІК РОЗПОДІЛУ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ	13
РОЗДІЛ 7.	КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ	14
7.1	Календарно-тематичний план лекційних занять	14
7.2	Календарно-тематичний план семінарських (практичних) занять	15
7.3	Графік консультацій	15
РОЗДІЛ 8.	ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	16
РОЗДІЛ 9.	МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ	18
9.1	Таблиця оцінювання (визначення рейтингу) навчальної діяльності студентів	19
9.2	Критерії оцінювання знань та компетентностей студентів	19
9.3	Шкала оцінювання успішності студентів за результатами підсумкового контролю	21
РОЗДІЛ 10.	МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	22
РОЗДІЛ 11.	МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ	22
РОЗДІЛ 12.	РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ	24

РОЗДІЛ 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Невід’ємною складовою соціально орієнтованої ринкової економіки є ефективно функціонуюча ланка фінансової системи – фінанси підприємств. Формування та забезпечення конкурентоспроможності національної економіки та її ефективне інтегрування у світове економічне співтовариство неможливе без ефективного фінансового управління господарською діяльністю підприємств. Тому, необхідною умовою є формування у майбутніх фахівців цілісної системи знань про фінансові відносини в господарському процесі, фінансовому механізмі, технології управління фінансовою діяльністю господарчого суб’єкта.

Предмет навчальної дисципліни

Предметом вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент» є економічні відносини, що виникають у процесі управління фінансами підприємств.

Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент» є формування системи теоретичних знань і практичних навичок з управління фінансами підприємств.

Основні завдання

Завдання вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент» полягають у:

- вивченні теоретичних та організаційних основ фінансового менеджменту;
- набутті знань і практичних навичок з управління грошовими потоками, капіталом, прибутком та активами підприємства;
- засвоєнні методики визначення ціни (вартості) капіталу та з’ясування способів оптимізації його структури;
- вивченні методів оцінки фінансового стану підприємства, його потреби у фінансових коштах; методів внутрішньофірмового фінансового прогнозування і планування, управління фінансовими ризиками; застосування фінансових інструментів антикризового управління підприємствами.

1.1. Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі

<i>Попередні дисципліни</i>	<i>Наступні дисципліни</i>
Економіка і фінанси суб’єктів підприємництва	Податковий менеджмент
Фінанси суб’єктів підприємництва	Управління фінансовою санацією
Економіка підприємств	Фінансова безпека
Менеджмент	
Бухгалтерський облік	
Фінансовий аналіз	

1.2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

<i>Компетентності</i>	<i>Результати навчання</i>
Здатність досліджувати тенденції розвитку підприємств за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати ефективність їх фінансової політики.	Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях фінансової системи.
Здатність розуміти особливості фінансової діяльності підприємств.	Знати економічний зміст і місце підприємств в ринковій економіці. Аналізувати організаційно-правові форми підприємств та особливості організації та ведення фінансової діяльності
Розуміння особливостей формування фінансових ресурсів підприємств.	Знати економічний зміст фінансових ресурсів, значення фінансового забезпечення для функціонування і розвитку підприємств. Аналізувати структуру власного та позиченого капіталу.
Здатність працювати в групі над проектами, уміння використовувати результати роботи бухгалтерії, фінансових аналітиків для прийняття рішень.	Вміти складати фінансові плани та прогнози. Аналізувати фінансовий стан, обчислювати інвестиційну привабливість, фінансовий потенціал.
Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.	Вміти оцінювати фінансовий стан підприємства, його потреби у фінансових коштах; здійснювати внутрішньофірмове фінансове прогнозування і планування, управління фінансовими ризиками; застосувати фінансові інструменти антикризового управління підприємствами.
Володіння базовими знаннями законодавства у сфері фінансової діяльності підприємств.	Володіти особливостями управління фінансами підприємств та його пріоритетні напрями. Аналізувати податкове навантаження.
Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.	Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.	Володіти загальнонауковими та спеціальними методами обґрунтування доцільності прийняття управлінських рішень.

Навчальна програма складена на 5 кредитів.
 Форми контролю – поточний контроль, екзамен.

**РОЗДІЛ 2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»**

Характеристика навчальної дисципліни						
Шифр та найменування галузі знань: <i>07 "Управління та адміністрування"</i>			Цикл дисциплін за навчальним планом: <i>Нормативна навчальна дисципліна</i>			
Спеціальність: <i>072 «Фінанси, банківська справа та страхування»</i>			Освітній ступінь: <i>магістр</i>			
Освітня програма: <i>«Фінанси, митна та податкова справа»</i>						
Курс: 5 Семестр: 1			Методи навчання: лекції, семінарські заняття, практичні заняття, самостійна робота, ІНДЗ, робота в бібліотеці, тощо.			
Кількість кредитів ECTS	Кількість годин	Кількість аудитор-них годин	Лекції	Семінари, практичні	Самостійна робота студента (СРС)	Індивід. робота студента (ІР)
5	150	64	32	32	46	40
Кількість тижневих годин		Кількість змістових модулів (тем)			Вид контролю	
4		13			екзамен	

**РОЗДІЛ 3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»**

- Тема 1.** Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту
- Тема 2.** Система забезпечення фінансового менеджменту
- Тема 3.** Управління грошовими потоками на підприємстві
- Тема 4.** Визначення вартості грошей в часі та її використання у фінансових розрахунках
- Тема 5.** Управління прибутком
- Тема 6.** Управління активами
- Тема 7.** Вартість і оптимізація структури капіталу
- Тема 8.** Управління інвестиціями
- Тема 9.** Управління фінансовим потенціалом підприємства
- Тема 10.** Управління фінансовими ризиками
- Тема 11.** Аналіз фінансових звітів
- Тема 12.** Фінансове прогнозування і планування на підприємстві
- Тема 13.** Антикризове фінансове управління на підприємстві

РОЗДІЛ 4. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту

Сутність фінансового менеджменту. Фінансовий менеджмент як система управління фінансами підприємства. Функції фінансового менеджменту. Необхідність і значення фінансового менеджменту.

Принципи фінансового менеджменту. Умови ефективного функціонування фінансового менеджменту. Мета фінансового менеджменту. Основні завдання фінансового менеджменту.

Стратегія і тактика фінансового менеджменту. Об'єкти і суб'єкти фінансового менеджменту. Механізм фінансового менеджменту.

Тема 2. Система забезпечення фінансового менеджменту

Організаційне забезпечення фінансового менеджменту. Особливості організації фінансового менеджменту залежно від форми організації бізнесу і сфери діяльності.

Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту. Фінансова інформаційна база.

Показники інформаційного забезпечення фінансового менеджменту. Зміст фінансової звітності. Загальні вимоги до інформаційної бази. Основні користувачі фінансової інформації.

Внутрішній фінансовий контроль. Фінансовий контролінг. Принципи побудови системи фінансового контролінгу на підприємстві.

Тема 3. Управління грошовими потоками на підприємстві

Суть грошового потоку. Значення грошових потоків у діяльності підприємств. Види грошових потоків та їх класифікація. Принципи управління грошовими потоками. Оптимізація грошових потоків.

Вхідні грошові потоки та їх характеристика. Зміст і завдання управління вхідними грошовими потоками. Управління грошовими потоками пов'язаними з операційною діяльністю. Управління грошовими потоками пов'язаними з операційною діяльністю.

Вихідні грошові потоки та їх характеристика. Зміст і завдання управління вихідними грошовими потоками. Управління видами вихідних грошових потоків.

Планування надходження і використання грошових коштів. Розробка і застосування платіжного календаря.

Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках

Необхідність і значення визначення вартості грошей у часі. Види процентних ставок. Нарахування простих і складних процентів.

Майбутня вартість грошей та її зміст. Поняття компаундирування. Розрахунок майбутньої вартості грошей з урахуванням анuitетів. Використання процентного фактора у розрахунках майбутньої вартості грошей.

Теперішня вартість грошей та її зміст. Поняття дисконтування та сфери його застосування. Визначення суми дисконту. Визначення чистого дисконтного доходу. Розрахунок теперішньої вартості анuitетів. Поточна вартість довічної ренти. Використання процентного фактора у розрахунках теперішньої вартості грошей.

Фактори, що впливають на зміну вартості грошей у часі. Вплив інфляції та ліквідності на зміну вартості грошей. Ризик та його вплив на зміну вартості грошей.

Тема 5. Управління прибутком

Економічна сутність прибутку підприємства. Види прибутку. Зміст і завдання управління прибутком підприємства.

Управління прибутком від операційної діяльності. Формування прибутку від основної діяльності. Фактори, які впливають на формування операційного прибутку. Операційний

леверидж. Гранична виручка і граничні витрати. Аналіз беззбитковості. Розробка цінової політики та її оптимізація на підприємстві. Політика максимізації прибутку підприємства.

Управління формуванням прибутку від іншої операційної діяльності. Формування прибутку від фінансових операцій.

Управління розподілом прибутку підприємства. Вплив на розподіл прибутку системи оподаткування. Управління використанням чистого прибутку. Дивідендна політика підприємства і використання прибутку.

Тема 6. Управління активами

Економічна сутність і види активів. Склад і структура активів підприємства.

Зміст і завдання управління оборотними активами. Управління виробничими запасами. Управління дебіторською заборгованістю. Визначення оптимальної структури дебіторської заборгованості. Методи інкасації дебіторської заборгованості. Методи рефінансування дебіторської заборгованості. Управління грошовими коштами. Оптимізація залишку грошових коштів підприємства.

Джерело формування оборотних активів підприємств та шляхи забезпечення їх оптимальної структури. Стратегія фінансування оборотних активів: агресивна модель, консервативна модель, компромісна модель.

Управління необоротними активами підприємства. Управління основними засобами, нематеріальними активами.

Тема 7. Вартість і оптимізація структури капіталу

Економічна сутність капіталу підприємства. Класифікація капіталу. Визначення загальної потреби в капіталі.

Власний капітал та його формування. Статутний капітал. Пайовий капітал. Резервний капітал. Нерозподілений прибуток. Управління формуванням власного капіталу підприємства.

Позичковий капітал. Довгострокові фінансові зобов'язання. Короткострокові фінансові зобов'язання. Кредиторська заборгованість. Управління позичковим капіталом підприємства. Управління кредиторською заборгованістю.

Вартість капіталу підприємства. Вартість капіталу як міра прибутковості. Норма капіталу. Визначення вартості власного капіталу. Вартість акціонерного капіталу. Оцінка загальної вартості капіталу. Вартість позичкового капіталу. Середньозважена вартість капіталу. Фінансовий леверидж.

Структура капіталу підприємства. Фактори, які впливають на структуру капіталу. Управління структурою капіталу. Оптимізація структури капіталу. Політика підприємства щодо структури капіталу. Вплив структури капіталу на вартість підприємства.

Теоретична суть формування фінансового потенціалу підприємства. Методичні підходи до формування фінансового потенціалу підприємства. Управління фінансовим потенціалом підприємства. Інвестиції як фактор зростання фінансового потенціалу. Напрями нарощування фінансового потенціалу підприємства.

Тема 8. Управління інвестиціями

Суть та види класифікацій інвестицій. Зміст і завдання управління інвестиціями. Види інвестицій. Формування інвестиційної політики.

Форми реальних інвестицій та їх особливості. Капітальні вкладення. Види інвестиційних проектів. Методи оцінки ефективності інвестиційних проектів. Особливості управління інноваційними інвестиціями підприємств. Управління реалізацією реальних інвестиційних проектів.

Управління джерелами фінансування капіталовкладень. Амортизаційна політика підприємства. Використання прибутку. Інструменти довготермінового фінансування інвестицій. Визначення оптимальної структури джерел фінансування капіталовкладень. Прогнозування джерел фінансування.

Управління фінансовими інвестиціями. Вкладення коштів у цінні папери. Розміщення коштів на депозитних рахунках. Інвестиційний портфель. Принципи формування інвестиційного портфеля. Методи оцінки інвестиційного портфеля з урахуванням ризику. Диверсифікація інвестиційного портфелю. Венчурний капітал підприємства.

Тема 9. Управління фінансовим потенціалом підприємства

Економічна суть категорій «потенціал» і «фінансовий потенціал» підприємства. Джерела формування фінансового потенціалу підприємств. Місце фінансового потенціалу в структурі економічного потенціалу, та його взаємозв'язки з іншими структурними компонентами.

Функції фінансового потенціалу підприємства (планування, реалізації, контролю). Характерні особливості розвитку фінансового потенціалу підприємства. Екзогенні та ендогенні фактори формування фінансового потенціалу. Методичні підходи до формування фінансового потенціалу підприємств.

Роль та значення фінансового потенціалу в структурі стратегічного потенціалу підприємства. Напрями управління фінансовим потенціалом підприємства.

Основні принципи управління грошовими потоками підприємства (інформативну достовірність, збалансованість, ефективність, ліквідність). Управління фінансовим потенціалом підприємств.

Тема 10. Управління фінансовими ризиками

Економічна суть фінансових ризиків та їх класифікація. Основні види фінансових ризиків. Фактори, які впливають на рівень фінансових ризиків.

Зміст управління фінансовими ризиками. Процес їх прогнозування та нейтралізації в фінансовій діяльності підприємств.

Методи розрахунку ризиків. Економіко-статистичні методи оцінки рівня ризиків. Експертні методи оцінки. Аналогові методи оцінки. Премія за ризик і порядок їх визначення.

Способи уникнення та нейтралізації фінансових ризиків. Страхування ризиків.

Тема 11. Аналіз фінансових звітів

Характеристика фінансових звітів підприємств. Методи оцінки фінансових звітів. Склад та зміст фінансової звітності підприємства відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Зміст і завдання аналізу фінансових звітів.

Бухгалтерський баланс і його значення для аналізу фінансового стану підприємства. Аналіз динаміки і структури активів і пасивів балансу.

Аналіз звіту про фінансові результати (сукупний дохід) підприємства. Аналіз звіту про рух грошових коштів. Критерії і методика оцінки незадовільної структури балансу підприємства.

Система показників фінансового стану підприємства та їх оцінки. Аналіз економічного потенціалу підприємства. Аналіз показників ліквідності і платоспроможності підприємства. Оцінка ліквідності балансу підприємства. Показники фінансової стійкості і стабільності підприємства та їх оцінка. Показники ринкової ділової активності підприємства. Комплексний аналіз фінансового стану підприємства.

Тема 12. Фінансове прогнозування і планування на підприємстві

Фінансове прогнозування і планування в системі фінансового менеджменту. Цілі та завдання фінансового прогнозування і планування.

Методи фінансового прогнозування і планування. Бюджетування та його сутність. Види бюджетів. Порядок складання бюджетів (кошторисів). Методика розрахунку основних фінансових показників бюджетів.

Бюджетування (планування) операційної діяльності. Порядок розробки бюджету капітальних вкладень. Оперативне фінансове планування як основа внутрішнього фірмового фінансового контролю.

Тема 13. Антикризове фінансове управління на підприємстві

Зміст і завдання антикризового фінансового управління підприємством.

Сутність банкрутства підприємства. Види банкрутства. Фінансові наслідки банкрутства. Методи прогнозування банкрутства підприємства. Система попереднього реагування на загрозу банкрутства. Упереджувальні заходи щодо банкрутства. Внутрішні механізми фінансової стабілізації.

Фінансова санація підприємства. Форми фінансової санації. Менеджмент санації підприємства, його функції та завдання. Методи фінансування санації підприємства.

РОЗДІЛ 5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

5.1. Основна література

1. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>.
2. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>
3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21>
4. Податковий кодекс України від від 02.12.2010 № 2755-VI //Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
5. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
6. Кодекс України з процедур банкрутства від 01.02.2020 № 2597-VIII – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2597-19>
7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
8. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 р. № 1560- XII // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1560-12>.
9. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40-IV // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/go/40-15>
10. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 № 514-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/go/514-17>
11. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/go/1576-12>
12. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11.01.2001 № 2211-III // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/go/2210-14>
13. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>
14. Про цінні папери і фондовий ринок: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3480-15>.

5.2. Додаткова література

15. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента. В 2 т. 4-е изд. К.: Омега-Л, 2011. – 1330 с.
16. Борзенко В. І. Антикризове управління: навч. посіб. / В. І. Борзенко – Х. : Видавництво Іванченка.І С., 2016. – 232 с.
17. Бригхэм Ю. Ф. Финансовый менеджмент : экспресс-курс : [пер. с англ.] / Ю. Бригхэм, Дж. Хьюстон. - 4-е изд. - Санкт-Петербург [и др.] : Питер, 2011. - 541 с.
18. Лапіна І. С. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / І. С. Лапіна, О. М. Гончаренко, Г. О. Величко та ін. / за ред. І. С. Лапіної. – Одеса: Атлант, 2016. – 313 с.
19. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / Васківська К. В., Сич О. А. – Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. – 236 с.

20. Фінансовий менеджмент : підручник / Д. І. Дема, Л. М. Дорохова, О. М. Віленчук та ін. – Житомир : ЖНАЕУ, 2018. – 320 с.
21. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / за заг. редакцією д-ра екон. наук І.О. Школьник та канд. екон. наук В. М. Кремень [І. О. Школьник, В. М. Кремень, С. М. Козьменко та ін.]. – Суми, 2014. – 427 с.
22. Фінансовий менеджмент: підручник / А. М. Поддєрьогін, Н. Д. Бабяк, М. Д. Білик та ін.; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 2-ге вид., перероб. – Київ: КНЕУ, 2017. – 534 с.
23. Фінансовий менеджмент: підручник / Кнейслер О. В., Квасовський О. Р., Ніпіаліді О. Ю. / за ред. Кнейслер О. В. – Тернопіль: Економічна думка, 2018. – 482 с.
24. Фінансовий менеджмент: елект. навч. посібник / І. А. Бігдан, Л. І. Лачкова, В. М. Лачкова, О. В. Жилиякова – Х.: ХДУХТ, 2017. – 197 с.
25. Шушкова Ю.В., Кунта О.В. Сутність фінансової стійкості підприємства та методика її оцінки. *Механізм системного оновлення національної економіки України* : Збірник матеріалів VIII засідання наукового товариства ЛІ МАУП та інших Вищих навчальних закладів м. Львова (20 травня 2016 р.). – Львів: ЛІ МАУП, 2016. – С. 42-47.
26. Шушкова Ю.В., Оліферович І.Р., Павлішак М.С. Фінансова стійкість підприємства у контексті антикризового управління. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 3/1. С. 32–36.

5.3. Інтернет–сайти

27. Офіційний сайт Президента України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>.
28. Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.
29. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
30. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua/
31. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mf.gov.ua/
32. Офіційний сайт НБУ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/>
33. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>.
34. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua/>.

РОЗДІЛ 6. ГРАФІК РОЗПОДІЛУ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ

№ розділу, теми (змістові модулі)	Назва розділу, теми, змістового модуля	Кількість годин за ОПП			Розподіл аудиторних годин	
		Всього	у тому числі		Лекції	Семінари / практичні
			СРС (ІНДЗ)	Аудиторні		
1.	Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту	6	2	4	2	2
2.	Система забезпечення фінансового менеджменту	6	2	4	2	2
3.	Управління грошовими потоками на підприємстві	7	3	4	2	2
4.	Визначення вартості грошей в часі та її використання у фінансових розрахунках	8	4	4	2	2
5.	Управління прибутком	12	4	8	4	4
6.	Управління активами	8	4	4	2	2
7.	Вартість і оптимізація структури капіталу	8	4	4	2	2
8.	Управління інвестиціями	8	4	4	2	2
9.	Управління фінансовим потенціалом підприємства	8	4	4	2	2
10.	Управління фінансовими ризиками	7	3	4	2	2
11.	Аналіз фінансових звітів	12	4	8	4	4
12.	Фінансове прогнозування і планування на підприємстві	8	4	4	2	2
13.	Антикризове фінансове управління на підприємстві	12	4	8	4	4
	<i>Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ)</i>	40	40	-	-	-
Разом годин		150	86	64	32	32

РОЗДІЛ 7. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ
7. 1. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ заняття	Тема та короткий зміст заняття	Кіл-ть годин
1.	Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту	2
2.	Система забезпечення фінансового менеджменту	2
3.	Управління грошовими потоками на підприємстві	2
4.	Визначення вартості грошей в часі та її використання у фінансових розрахунках	2
5.	Управління прибутком	4
6.	Управління активами	2
7.	Вартість і оптимізація структури капіталу	2
8.	Управління інвестиціями	2
9.	Управління фінансовим потенціалом підприємства	2
10.	Управління фінансовими ризиками	2
11.	Аналіз фінансових звітів	4
12.	Фінансове прогнозування і планування на підприємстві	2
13.	Антикризове фінансове управління на підприємстві	4
Разом годин		32

7.2. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ

№ заняття	Тема	Кіл-ть ГОДИН
1.	Семінарське заняття з теми 1	2
2.	Семінарське заняття з теми 2	2
3.	Практичне заняття з теми 3	2
4.	Практичне заняття з теми 4	2
5.	Семінарське заняття з теми 5	2
6.	Практичне заняття з теми 5	2
7.	Практичне заняття з теми 6	2
8.	Практичне заняття з теми 7	2
9.	Практичне заняття з теми 8	2
10.	Практичне заняття з теми 9	2
11.	Практичне заняття з теми 10	2
12.	Семінарське заняття з теми 11	2
13.	Практичне заняття з теми 11	2
14.	Семінарське заняття з теми 12	2
15.	Семінарське заняття з теми 13	2
16.	Практичне заняття з теми 13	2
Разом годин		32

7.3. ГРАФІК ОBOB'ЯЗКОВИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

№ п/п	Назва розділу, зміст консультації	К-сть ГОДИН
1.	Консультація по організації та виконанню самостійної роботи студентів, по підготовці до семінарських занять, опрацювання рекомендованої літератури	3
2.	Консультація щодо виконання студентами ІНДЗ	4
3.	Передекзаменаційна консультація	2
Разом годин		9

РОЗДІЛ 8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Сутність, мета та завдання фінансового менеджменту.
2. Сучасні теорії управління фінансами підприємства.
3. Функції та механізм фінансового менеджменту.
4. Фінансова стратегія підприємства.
5. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту підприємства.
6. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту підприємства.
7. Фінансовий аналіз та фінансове планування на підприємстві.
8. Фінансовий контролінг на підприємстві.
9. Поняття та значення управління грошовими потоками підприємства.
10. Види та джерела формування грошових потоків.
11. Процес управління грошовими потоками підприємства.
12. Методи оптимізації грошових потоків підприємства.
13. Причини зміни вартості грошей в часі.
14. Визначення майбутньої вартості грошей.
15. Визначення теперішньої вартості грошей.
16. Визначення фінансової ренти.
17. Зміст і задачі управління формуванням прибутку підприємства.
18. Операційний аналіз в управлінні прибутком.
19. Управління розподілом прибутку.
20. Дивідендна політика підприємства.
21. Формування політики управління оборотними активами підприємства.
22. Управління виробничими запасами підприємства.
23. Управління дебіторською заборгованістю.
24. Управління грошовими активами.
25. Управління необоротними активами.
26. Капітал підприємства: сутність та складові.
27. Власний та позиковий капітал підприємства.
28. Визначення вартості капіталу.
29. Оптимізація структури капіталу. Фінансовий леверидж.
30. Сутність і класифікація інвестицій.
31. Управління реальними інвестиціями підприємства.
32. Управління фінансовими інвестиціями.
33. Інвестиційний портфель і його формування.
34. Теоретична сутність фінансового потенціалу підприємства.
35. Фактори впливу на фінансовий потенціал підприємства.
36. Механізм управління фінансовим потенціалом підприємств.
37. Методичні підходи оцінювання фінансового потенціалу підприємств.
38. Економічний зміст та класифікація фінансових ризиків підприємства.
39. Політика управління фінансовими ризиками.
40. Механізми нейтралізації фінансових ризиків.
41. Оцінка фінансового ризику підприємства.
42. Зміст та завдання аналізу фінансових звітів.
43. Аналіз структури балансу (Звіту про фінансовий стан) підприємства.
44. Аналіз Звіту про фінансові результати (сукупний дохід) підприємства.
45. Аналіз Звіту про рух грошових коштів.
46. Аналіз Звіту про власний капітал.
47. Оцінка фінансової стійкості підприємства.
48. Оцінка платоспроможності та ліквідності підприємства.
49. Оцінка рентабельності (прибутковості) підприємства.
50. Оцінка ділової активності підприємства.
51. Зміст, завдання та принципи фінансового планування.
52. Сутність прогнозування фінансової діяльності.

53. Система поточного фінансового планування.
54. Оперативне фінансове планування. Бюджетування, його сутність та види бюджетів.
55. Сутність, причини та наслідки виникнення кризових ситуацій на підприємстві.
56. Зміст і завдання антикризового управління підприємством.
57. Поняття і фінансова оцінка банкрутства.
58. Методи прогнозування банкрутства підприємства.
59. Фінансова санація підприємства як елемент антикризового управління. Джерела фінансової санації підприємств.
60. Реструктуризація в системі антикризового управління підприємством.

РОЗДІЛ 9. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 1.2) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські та практичні заняття, а також виконання ІНДЗ та самостійної роботи.

Основним нормативним документом, що визначає оцінювання сформованих компетентностей у студентів є Положення «Про контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів Львівського національного університету імені Івана Франка» від 01.03.2013 р. із змінами, затвердженими наказом ректора від 01.07.2015 р. № О-96. Оцінювання здійснюється за 100-бальною системою (за шкалою ECTS та національною шкалою). Відповідно до Положення контрольні заходи включають:

- поточний контроль знань та компетентностей студентів включає оцінку роботи студентів за всіма видами аудиторної роботи (лекції, семінарські, практичні заняття), оцінку роботи студентів за самостійну та індивідуальну науково-дослідну роботу, здійснюється впродовж семестру і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 50 балів);
- підсумковий контроль знань та компетентностей студентів у вигляді семестрового екзамену (максимальна кількість балів – 50), який проводиться відповідно до графіку навчального процесу.

Підсумкова максимальна кількість – 100 балів.

Оцінювання рівня знань та компетентностей студентів на семінарських та практичних заняттях, оцінка роботи студентів за самостійну та індивідуальну науково-дослідну роботу проводиться за п'ятибальною системою (від 1 до 5 балів).

Результат поточного контролю (РПК) знань та компетентностей студентів за семестр визначається як підсумок з поточних балів отриманих студентом по об'єктах контролю (семінарських заняттях, СРС та ІНДЗ) за 5-бальною шкалою, відображених у журналі обліку відвідування та успішності студентів.

Студент допускається до семестрового екзамену, якщо він виконав всі види аудиторних робіт, передбачених робочою програмою дисципліни.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни «Фінанси» здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – 20% від визначених балів за даний вид роботи. Студенти виконують декілька видів письмових робіт (есе, індивідуальну роботу). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, довідка про стан здоров'я).

Політика щодо академічної доброчесності: списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять (лекцій, семінарських, практичних занять курсу) є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись в онлайн формі. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Уся література, яка викладачем надається виключно в освітніх цілях є без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

9.1. ТАБЛИЦЯ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ

Поточний контроль										Екзамен	РАЗОМ бали
Теми № 1-2	Теми № 3-4	Тема № 5	Теми № 6-7	Теми № 8-9	Теми № 10-11	Тема № 12	Тема № 13	Самостійна робота, бали	ІНДЗ		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
Разом бали поточного контролю - 50										50	100

9.2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ

Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Кількість балів
1	2
1. Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях	Від 1-5
<ul style="list-style-type: none"> розгорнутий, вичерпний виклад змісту питання; повний перелік необхідних для розкриття змісту питання категорій та понять; правильне розкриття змісту категорій та понять, механізму їх взаємозв'язку і взаємодії; здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів та самостійно робити логічні висновки і узагальнення; уміння користуватись методами наукового аналізу економічних явищ, процесів і характеризувати їх риси та форми виявлення; демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання; використання актуальних фактичних та статистичних даних, матеріалів останніх подій в економічній та фінансовій сферах країни та за її межами; знання необхідних законів і нормативних матеріалів України, обов'язкове посилання на них під час розкриття питань 	5 балів
<ul style="list-style-type: none"> порівняно з відповіддю на найвищий бал не зроблено розкриття хоча б одного з пунктів, указаних вище (якщо він потрібний для вичерпного розкриття питання); при розкритті змісту питання в цілому правильно за зазначеними вимогами все ж таки студентом допущені помилки під час використання цифрового матеріалу, посилання на конкретні історичні періоди та факти, неточності у формулюванні термінів і категорій, проте з допомогою викладача він швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді 	4 бали
<ul style="list-style-type: none"> порівняно з відповіддю на найвищий бал не зроблено розкриття двох з пунктів, указаних вище (якщо вони потрібні для вичерпного розкриття питання); одночасно мають місце обидва типи недоліків, які окремо характеризують критерії найвищої оцінки; відповідь малообґрунтована, неповна; студент не знайомий з законодавчими та нормативними матеріалами, що стосуються відповідної теми; студент лише з допомогою викладача може зрозуміти та виправити свої помилки 	3 бали

<ul style="list-style-type: none"> • порівняно з відповіддю на найвищий бал не зроблено розкриття трьох чи більше пунктів, указаних вище (якщо вони потрібні для вичерпного розкриття питання); • у відповіді відсутні належні докази і аргументи, зроблені висновки не відповідають загальноприйнятим, хибні; • характер відповіді дає підставу стверджувати, що студент неправильно зрозумів суть питання чи не знає правильної відповіді; допущені грубі помилки і студент не може їх виправити 	1-2 бали
<ul style="list-style-type: none"> • студент не готовий до заняття. 	0 балів
2. Бали поточної успішності за участь у практичних заняттях	Від 1-5
<ul style="list-style-type: none"> • практична робота виконана у зазначений термін (за розкладом), у повному обсязі, без помилок і зарахована 	5
<ul style="list-style-type: none"> • практична робота виконана у зазначений термін (за розкладом), у повному обсязі, зарахована, але має незначні зауваження 	4
<ul style="list-style-type: none"> • практична робота виконана у неповному обсязі, та (або) при наявності значних помилок, і зарахована при умові її доопрацювання, та (або) повторне виконання не зарахованої практичної роботи 	3
<ul style="list-style-type: none"> • практична робота виконана з порушенням терміну з поважних причин у повному обсязі, але має незначні зауваження 	2
<ul style="list-style-type: none"> • практична робота не виконана 	0
3. Самостійна робота студентів (СРС)	5 балів
<ul style="list-style-type: none"> • розгорнутий, вичерпний виклад змісту питань; • опрацювання необхідних законів і нормативних матеріалів України, міжнародних та міждержавних угод, обов'язкове посилання на них під час розкриття питань; • повний перелік необхідних для розкриття змісту питань категорій та законів; • використання актуальних фактичних та статистичних даних, матеріалів останніх подій в економічній та фінансовій сфері в країні та за її межами; • використання матеріалів періодичної преси; • посилання на опрацьовані джерела при висвітленні питань семінарського заняття; • проведений опис об'єктів; • використані матеріали з практики роботи фінансових органів; • акуратні і змістовні записи в зошиті 	5
<ul style="list-style-type: none"> • порівняно з виконанням роботи на найвищий бал не зроблено розкриття двох пунктів, указаних вище (якщо вони потрібні для вичерпного розкриття питання) 	4
<ul style="list-style-type: none"> • порівняно з виконанням роботи на найвищий бал не зроблено розкриття трьох і більше з пунктів, указаних вище (якщо вони потрібні для вичерпного розкриття питання); • робота студента малообґрунтована, неповна; • студент не опрацював законодавчі матеріали, матеріали періодичної преси; студент не використав опрацьовані матеріали на семінарському занятті; 	3
<ul style="list-style-type: none"> • робота студента малообґрунтована, неповна; • використані матеріали лише підручника; • студент не використав опрацьовані матеріали на семінарському занятті; 	1 – 2
<ul style="list-style-type: none"> • самостійна робота не виконана 	0
4. Індивідуальна науково-дослідна робота	5 балів

• Робота глибоко розкриває суть проблеми, відображає результати досліджень і власну позицію автора	5
• Робота глибоко розкриває суть проблеми, відображає результати досліджень, проте містить певні неточності	4
• Робота частково розкриває суть проблеми, і не повністю відображає результати досліджень	3
• Робота має компліятивний характер, не розкриває суть проблеми	2
• Індивідуальна науково-дослідна робота не виконана	0
5. Екзамен	до 50 балів
Встановлено 3 рівні складності завдань.	
1. Перший рівень – завдання із вибором відповіді – тестові завдання. Завдання з вибором відповіді вважається виконаним правильно, якщо в картці тестування записана правильна відповідь.	
2. Другий рівень – завдання з короткою відповіддю. Завдання з короткою відповіддю вважається виконаним правильно, якщо студент дав вірні визначення, посилання, тлумачення, короткі коментарі.	
3. Третій рівень – завдання з розгорнутою відповіддю (повне обґрунтування відповіді). В цих завданнях треба записати формули для розрахунків, послідовні та логічні дії всіх розрахунків і зробити обґрунтовані висновки. Якщо потрібно, то слід проілюструвати розв’язання завдання таблицями.	

9.3 Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		
		Екзамен, диференційований залік		Залік
A	90 – 100	5	відмінно	зараховано
B	81 – 89	4	дуже добре	
C	71 – 80		добре	
D	61 – 70	3	задовільно	
E	51 – 60		достатньо	
FX	21 – 50	2	незадовільно	незараховано
F	0 – 20	2	незадовільно (без права перездачі)	незараховано (без права перездачі)

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни за цією шкалою відображається у відомості обліку успішності та іншій академічній документації.

РОЗДІЛ 10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчально-методичне та наукове забезпечення системи організації навчального процесу з навчальної дисципліни „Фінансовий менеджмент” включає:

- державні стандарти освіти;
- навчальні та робочі навчальні плани;
- програму навчальної дисципліни;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- плани семінарських/практичних занять та методичні рекомендації з їх проведення;
- завдання та методичні матеріали до виконання самостійної роботи (СРС);
- завдання для проведення проміжного контролю (тестові завдання);
- законодавчі та інструктивно-методичні матеріали;
- опорний конспект лекцій.

РОЗДІЛ 11. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Проблемні лекції направлені на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами. Студентам під час лекцій роздається друкований матеріал, виділяються головні висновки з питань, що розглядаються. При читанні лекцій студентам даються питання для самостійного обмірковування. Студенти здійснюють коментарі самостійно або за участю викладача.

Робота в малих групах дає змогу структурувати семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду спілкування.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Мозкові атаки – метод розв’язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію

Кейс-метод – розгляд, аналіз конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються; для представлення певних; досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань тощо.

Банки візуального супроводження сприяють активізації творчого сприйняття змісту дисципліни

Використання навчальних технологій для активізації процесу навчання з дисципліни

Методи активізації процесу навчання	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
Проблемні лекції	Тема 5. «Управління прибутком» Проблемні питання: Сучасні підходи до формування дивідендної політики підприємства

	<p align="center">Тема 6. «Управління активами»</p> <p align="center"><u>Проблемні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Сучасні методи рефінансування дебіторської заборгованості Пошук внутрішніх резервів підвищення ефективності використання необоротних активів
Мозкові атаки	<p align="center">Тема 3. «Управління грошовими потоками на підприємстві»</p> <ul style="list-style-type: none"> мозкова атака щодо визначення складових грошових потоків підприємства в розрізі видів його діяльності мозкова атака щодо визначення основних факторів, що впливають на позитивний та негативний грошовий потік підприємства
	<p align="center">Тема 5. «Управління прибутком»</p> <ul style="list-style-type: none"> мозкова атака щодо визначення основних факторів, які впливають на розмір прибутку підприємства; мозкова атака щодо вибору оптимальних методів управління прибутком.
Кейс-метод	<p align="center">Тема 4. «Визначення вартості грошей в часі та її використання у фінансових розрахунках»</p> <p>Студенти поділяються на 4 групи, 1-ша представляє банк, який приймає депозити з нарахуванням простих відсотків, 2-га – банк, що нараховує складні відсотки, 3-тя – банк, що дозволяє нарощувати суму первісного вкладу. Ці групи обчислюють та пропонують вигідні депозитні програми, виходячи з того, що мінімальна ставка на ринку депозитів становить 12% річних, а максимальна – 25%. 4-та група представляє вкладників, що повинні обґрунтувати вибір банку для відкриття депозиту з майбутньою вартістю вкладу 10 тис грн.</p> <p align="center">Тема 11. «Аналіз фінансових звітів»</p> <p>Студенти поділяються на 4 групи, кожна з яких здійснює оцінку фінансової стійкості підприємства, його платоспроможності, ліквідності, рентабельності (прибутковості) та ділової активності. На основі отриманих результатів робляться узагальнення щодо фінансового стану підприємства.</p>
Робота в малих групах	<ol style="list-style-type: none"> Практичне заняття з теми 7 «Вартість і оптимізація структури капіталу» - Управління капіталом підприємства. Практичне заняття з теми 8 «Управління інвестиціями» - Управління реальними та фінансовими інвестиціями підприємства. Практичне заняття з теми 10 «Управління фінансовими ризиками» - Оцінювання рівня фінансових ризиків, обґрунтування управлінських рішень в умовах ризику. Практичне заняття з теми 13 «Антикризове фінансове управління на підприємстві» - Діагностика фінансової кризи підприємства.
Презентації	<ol style="list-style-type: none"> Презентації структурно-логічних схем до лекційного курсу дисципліни. Презентації ІНДР студентів.

РОЗДІЛ 12. РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Ресурси мережі Інтернет із законодавства України	Ресурси мережі Факультету з навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент»
<ul style="list-style-type: none"> ▪ www.president.gov.ua – офіційний сайт Президента України ▪ www.rada.gov.ua – офіційний сайт Верховної Ради України ▪ www.ac-rada.gov.ua – офіційний сайт Рахункової палати України ▪ www.kmu.gov.ua – офіційний сайт Кабінету міністрів України ▪ www.minfin.gov.ua – офіційний сайт Міністерства фінансів України ▪ www.treasury.gov.ua – офіційний сайт Державної казначейської служби України ▪ http://minrd.gov.ua/ – офіційний сайт Міністерства доходів і зборів України ▪ www.minjust.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства Юстиції України ▪ https://www.nssmc.gov.ua/ – офіційний сайт Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку ▪ http://minrd.gov.ua/ – офіційний сайт Державної фіскальної служби України 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Програма навчальної дисципліни ▪ Робоча програма навчальної дисципліни ▪ Методичні рекомендації з вивчення тем ▪ Плани семінарських занять та методичні рекомендації до їх проведення ▪ Практикум для проведення практичних занять ▪ Методичні рекомендації з виконання самостійної роботи студента (СРС) ▪ Методичні рекомендації до виконання індивідуальної роботи студента ▪ Засоби діагностики знань студентів з навчальної дисципліни